

**MOLIYA VA HISOB – KITOB ILOVALARIDA
WPF BILAN ISHLASH**

Yusupov Mirsaid Abdulaziz o'g'li

*Farg'ona Davlat Universiteti Amaliy matematika va informatika
kafedrasi o'qituvchisi e-mail: mirsaidbeky@gmail.com*

Madatova Ruxshona Bunyodbek qizi

*Farg'ona Davlat Universiteti, talaba
e-mail: ruxshonamadatova4@gmail.com*

Annotatsiya: Ushbu maqola Windows Presentation Foundation (WPF) texnologiyasining moliya va hisob-kitob ilovalaridagi o'rni va ahamiyatini tahlil qilishga qaratilgan. WPF — bu Microsoft tomonidan ishlab chiqilgan grafik foydalanuvchi interfeysi (GUI) yaratish uchun mo'ljallangan platformadir, va u dasturchilarga interaktiv, samarali va zamonaviy ilovalarni yaratish imkoniyatini taqdim etadi. Moliya va hisob-kitob ilovalarida WPF texnologiyasi yordamida ma'lumotlarni ko'rsatish, foydalanuvchi bilan o'zaro aloqani boshqarish, va real vaqtda ma'lumotlarni tahlil qilish imkoniyatlari yaratildi. Maqolada WPFda berilganlar bilan ishlashning asosiy usullari, shu jumladan, Data Binding, MVVM dizayn patterni, va interfeyslar orqali ma'lumotlarni vizualizatsiya qilish kabi texnologiyalar haqida so'z yuritiladi.

Kalit so'zlar: WPF (Windows Presentation Foundation), Data Binding, MVVM (Model-View-ViewModel), Foydalanuvchi interfeysi, Ma'lumotlarni ulash, XAML, C#, UI (User Interface), Dastur mantiqi, Views, ViewModels.

Abstract: This article is focused on analyzing the role and significance of Windows Presentation Foundation (WPF) technology in financial and accounting applications. WPF is a platform developed by Microsoft for creating graphical user interfaces (GUI), providing developers with the ability to create interactive, efficient, and modern applications. In financial and accounting applications, WPF technology enables the display of data, management of user interactions, and real-time data analysis. The article discusses the main methods of working with data in WPF, including Data Binding, the MVVM design pattern, and data visualization through interfaces.

Keywords: WPF (Windows Presentation Foundation), Data Binding, MVVM (Model-View-ViewModel), User Interface, Data Binding Techniques, XAML, C#, UI ,Views, ViewModels.

Аннотация: Эта статья посвящена анализу роли и значимости технологии Windows Presentation Foundation (WPF) в финансовых и бухгалтерских приложениях. WPF — это платформа, разработанная Microsoft для создания графических пользовательских интерфейсов (GUI), которая предоставляет разработчикам возможность создавать интерактивные, эффективные и современные приложения. В финансовых и бухгалтерских приложениях с помощью

MODERN PROBLEMS IN EDUCATION AND THEIR SCIENTIFIC SOLUTIONS

WPF можно реализовать отображение данных, управление взаимодействием с пользователем и анализ данных в реальном времени. В статье рассматриваются основные методы работы с данными в WPF, включая Data Binding, паттерн MVVM и технологии визуализации данных через интерфейсы.

Ключевые слова: WPF (Windows Presentation Foundation), привязка данных (Data Binding), MVVM (Model-View-ViewModel), пользовательский интерфейс (UI), техники привязки данных, XAML, C#, представления (Views), модели представлений (ViewModels).

Moliya va hisob-kitob ilovalari bugungi kunda biznesning, tashkilotlarning va shaxsiy moliyaviy faoliyatlarining ajralmas qismiga aylangan. Bunday ilovalar foydalanuvchilarga moliyaviy ma'lumotlarni boshqarish, hisobotlarni tuzish, moliyaviy prognozlarni tayyorlash va xarajatlarni monitoring qilish imkoniyatlarini taqdim etadi. Bunday tizimlarning samarali ishlashi uchun foydalanuvchi interfeysi (UI) va ma'lumotlar bilan ishlash jarayonlari juda muhim ahamiyatga ega.

Windows Presentation Foundation (WPF) — bu Microsoft tomonidan ishlab chiqilgan, foydalanuvchi interfeysi yaratish uchun mo'ljallangan kuchli va moslashuvchan platformadir. WPF dasturchilarga keng ko'lamli grafika va ma'lumotlar ko'rsatish imkoniyatlarini taklif etadi. WPFning asosiy afzalliklaridan biri shundaki, u foydalanuvchi interfeysini juda interaktiv va dinamik qilish imkonini beradi, shu bilan birga, dastur mantiqini foydalanuvchi interfeysidan ajratishga imkon beradi. Bu, ayniqsa, moliya va hisob-kitob tizimlarida muhimdir, chunki bu tizimlarda ma'lumotlar real vaqtda yangilanadi va foydalanuvchi bilan samarali aloqani ta'minlash zarurati mavjud.

Moliya va Hisob-Kitob Ilovalarida WPF Bilan Ishlashning Ahmiyati

Moliya va hisob-kitob ilovalarining asosiy vazifalaridan biri — foydalanuvchilarga aniq va ishonchli moliyaviy ma'lumotlarni taqdim etishdir. Bu ma'lumotlar odatda ko'p miqdorda bo'lib, ularga tezkor kirish, tahlil qilish va foydalanuvchi uchun intuitiv interfeys orqali ko'rsatish talab qilinadi. WPF, Data Binding va MVVM dizayn patterni kabi texnologiyalar yordamida bunday tizimlar samarali va sezgir bo'ladi.

Data Binding va Ma'lumotlar Bilan Ishlash

WPFning eng kuchli imkoniyatlaridan biri bu Data Binding texnologiyasidir. Bu texnologiya yordamida ma'lumotlar manbalarini foydalanuvchi interfeysi elementlariga bog'lash mumkin. Moliya va hisob-kitob ilovalarida ma'lumotlar tez-tez o'zgaradi, masalan, hisobotlar, xarajatlar, daromadlar yoki moliyaviy ko'rsatkichlar. Data Binding yordamida bu o'zgarishlarni avtomatik ravishda foydalanuvchi interfeysida aks ettirish mumkin. Bu esa foydalanuvchiga ma'lumotlarni real vaqtda kuzatish va tahlil qilish imkoniyatini yaratadi.

Misol uchun, agar foydalanuvchi moliyaviy hisobotni ko'rsatsa, ma'lumotlar avtomatik tarzda yangilanadi, va foydalanuvchi interfeysida ularni tezda ko'rish mumkin.

MODERN PROBLEMS IN EDUCATION AND THEIR SCIENTIFIC SOLUTIONS

Data Binding yordamida hisobotlar, balanslar, daromadlar yoki sarfxarajatlarni avtomatik yangilanishini ta'minlash juda oson bo'ladi.

MVVM Dizayn Patterni. **MVVM (Model-View-ViewModel) dizayn patterni WPFda ma'lumotlar bilan ishlashda samarali usul bo'lib, moliya va hisob-kitob ilovalarida katta ahamiyatga ega. Bu dizayn modeli yordamida dastur mantiqini foydalanuvchi interfeysidan ajratish mumkin.**

Model: Bu qatlam ma'lumotlarni, ya'ni foydalanuvchining moliyaviy ko'rsatkichlari, xarajatlar, daromadlar va hisobotlarni o'z ichiga oladi.

View: Foydalanuvchi interfeysi, ya'ni barcha vizual elementlar, masalan, grafika, jadval va diagrammalar.

ViewModel: Bu qatlam Model va View o'rtasida bog'lovchi sifatida ishlaydi. ViewModel foydalanuvchidan kiritilgan ma'lumotlarni Modelga yuboradi va Modeldan olingan natijalarni Viewga taqdim etadi.

MVVM yordamida dasturchilar UI va mantiqni to'liq ajratgan holda ilovani yaratishlari mumkin, bu esa tizimni yanada modulli va qo'llanilishi oson qiladi. Moliya va hisob-kitob tizimlarida bunday yondashuv, ayniqsa, hisobotlarni tuzish va real vaqt rejimida tahlil qilishda samarali ishlaydi.

Ma'lumotlarni Vizualizatsiya qilish. WPFda ma'lumotlarni vizualizatsiya qilish juda oson va samarali amalga oshiriladi. Moliya ilovalarida bu usul foydalanuvchilarga ma'lumotlarni aniq ko'rsatish va ular ustida tahlil qilish imkoniyatini beradi. Misol uchun, WPFda diagrammalar, grafiklar va boshqa vizual elementlar yordamida daromadlarni, xarajatlarni va boshqa moliyaviy ko'rsatkichlarni ko'rsatish mumkin.

Grafikalar va diagrammalar: WPFda Chart, PieChart, BarChart kabi vizualizatsiya elementlari yordamida foydalanuvchilarga moliyaviy ko'rsatkichlarni aniq va tushunarli shaklda taqdim etish mumkin.

Jadvallar va ma'lumotlar: Moliyaviy hisobotlar va statistiklarni jadval ko'rinishida ko'rsatish uchun WPFning DataGrid nazoratidan foydalanish mumkin.

Real Vaqtda Ma'lumotlarni Yangilash. Moliyaviy ilovalar ko'pincha real vaqtda yangilanadigan ma'lumotlarni taqdim etadi, masalan, moliyaviy bozorlar, valyuta kurslari yoki stock market tizimlari. WPFning Data Binding imkoniyatlari yordamida foydalanuvchi interfeysidagi elementlar avtomatik ravishda yangilanadi va foydalanuvchiga real vaqtda to'g'ri va aniq ma'lumotlar taqdim etiladi.

Masala: Xodimlar Maoshlarini Ko'rsatish

Shartlar:

Moliya ilovasida xodimlar maoshlarini ko'rsatish va ma'lumotlar bazasidan olingan xodimlar ro'yxatini foydalanuvchi interfeysida vizual tarzda ko'rsatish. Xodimlar ro'yxatini DataGrid nazorati yordamida taqdim etish.

Yechim:

- **Data Binding** texnologiyasi yordamida ma'lumotlar modelini interfeysga bog'lash.

MODERN PROBLEMS IN EDUCATION AND THEIR SCIENTIFIC SOLUTIONS

• **ObservableCollection** yordamida xodimlar ro'yxatini avtomatik ravishda yangilash.

• **XAML** va **C#** kodlari orqali ma'lumotlarni ko'rsatish.

C# dasturidagi kodi:

```
public class Employee
{
    public string Name { get; set; }
    public string Position { get; set; }
    public decimal Salary { get; set; }
}

public ObservableCollection<Employee> Employees { get; set; }

public MainWindow()
{
    InitializeComponent();
    Employees = new ObservableCollection<Employee>
    {
        new Employee { Name = "John Doe", Position = "Manager", Salary = 5000 },
        new Employee { Name = "Jane Smith", Position = "Developer", Salary = 4500 }
    };
    DataContext = this; // Binding context set to the current window
}
```

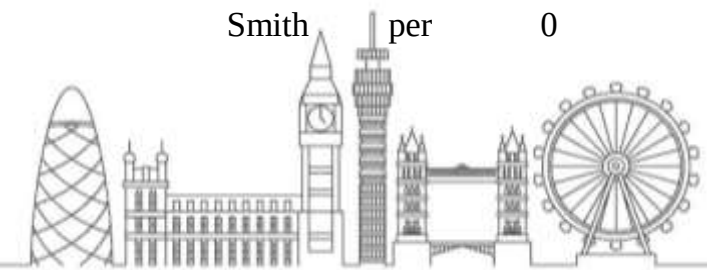
XAML kodi:

```
<Window x:Class="SalaryApp.MainWindow"
        xmlns="http://schemas.microsoft.com/winfx/2006/xaml/presentation"
        xmlns:x="http://schemas.microsoft.com/winfx/2006/xaml"
        Title="Employee Salaries" Height="350" Width="525">
    <Grid>
        <DataGrid ItemsSource="{Binding Employees}" AutoGenerateColumns="True"
        />
    </Grid>
</Window>
```

Natija:

Xodimlarning maoshlarini quyidagi tarzda ko'rsatish mumkin:

Ism	Lavozi	Ma
	mi	osh
John Doe	Manager	5000
Jane Smith	Developer	4500

MODERN PROBLEMS IN EDUCATION AND THEIR SCIENTIFIC
SOLUTIONS

Xulosa. Moliya va hisob-kitob ilovalarida WPF texnologiyasining imkoniyatlaridan foydalanish, samarali foydalanuvchi interfeyslarini yaratish va ma'lumotlarni vizualizatsiya qilishda katta ahamiyatga ega. WPFda Data Binding va MVVM dizayn patterni kabi texnologiyalar yordamida dastur tuzilishini soddalashtirish, foydalanuvchi bilan samarali aloqalarni o'rnatish va ma'lumotlarni real vaqt rejimida yangilash mumkin. Bunday ilovalar foydalanuvchilarga moliyaviy ma'lumotlarni tezda tahlil qilish va qarorlar qabul qilish imkoniyatini beradi, bu esa ularning biznes faoliyatini yanada samarali qilishga yordam beradi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. **Petzold, Charles.** *Programming Windows, 6th Edition.* Microsoft Press, 2012.
2. **McCaffrey, Adam.** *Windows Presentation Foundation in Action.* Manning Publications, 2009.
3. **Wayne, Chris.** *Pro WPF in C# 5.0: Windows Presentation Foundation in .NET 4.5.* Apress, 2012.
4. **Sells, Chris, and Adam Nathan.** *Windows Presentation Foundation 4.5: Introduction to WPF.* Microsoft Press, 2014.
5. **Desmarais, David.** *WPF Recipes: A Problem-Solution Approach.* Apress, 2009.
6. **Griffiths, David.** *C# 5.0 in a Nutshell: The Definitive Reference.* O'Reilly Media, 2012.
7. **Nath, Adam.** *WPF 4.5 Unleashed.* Sams Publishing, 2013.
8. **Harris, Jon.** *Pro WPF with C#: Windows Presentation Foundation in .NET 4.* Apress, 2009.
9. **Gonzalez, Rui.** *Learning WPF.* Packt Publishing, 2014.
10. **Albahari, Joseph, and Ben Albahari.** *C# 7.0 in a Nutshell: The Definitive Reference.* O'Reilly Media, 2017.
11. **Miller, Steve.** *Microsoft .NET Framework 4.5 Advanced Windows Presentation Foundation.* O'Reilly Media, 2012.
12. **Sharma, Amit.** *WPF 4.5 Development Cookbook.* Packt Publishing, 2014.
13. **Tsu, Kevin.** *Mastering C# and WPF.* Apress, 2013.
14. **Robson, Mark.** *XAML for WPF.* Apress, 2008.
15. **Lippert, Scott.** *Advanced Windows Presentation Foundation: Application Development in C#.* Wrox, 2009.

